

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Papirii Massoni Descriptio Flvminvm Galliae, Qva Francia Est

Masson, Jean Papire

Parisiis, 1678

Tarnis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13059

GARVM NA. copia à Durannio superetur.
 Alit enim multos barbos, lucios, carpiones, alaufas, anguillas, lampetras, salmones, gobiones, sturiones, & aliorum piscium vim infinitam. Honos autem maximus mensarum carpio habetur, quem in Durannio & Ella piscari vulgus solet, ac reperiuntur in eo troctæ singulares. Et id quidem flumen Arari penè parem, aut nihilo maiorem viatores putant.

TARNIS.

Le Tar, **T**ARNIS fluvius, is est de quo Cæsar ait, *Tarnoque amne discreti à Tholosatibus Petrocorii*, & quem Ausonius Auriferum vocat, à Cevennicis montibus perfluens, tanto strepitu & fragore inter confragosa rupium & saxorum loca, per Gabalos cursum dirigit, ut torrentis instar vicinis & terrorem & offensionem pariat. Tandem latior & le-

Cr. Francia
superetur.
rbos, lucios,
nguillas, lam-
obiones, stu-
piscium vim
utem maxi-
io habetur,
& Ella pi-
ac reperiun-
ulares. Et id
i penè parem,
viatores pu-

I S.

s, is est de
Tarnoque am-
tatibus Petro-
nius Aurife-
nnicis mon-
to strepitu &
gosa rupium
per Gabalos
torrentis in-
em & offen-
m lator & le-

per Flumina. 489

nior per Ruthenos in *Milialdum*
ultimam eius regionis urbem se
dimittit, accepto prius apud
Montem allum exiguo amne Tes-
cuno. Inde post aliquot millia-
ria, *Albiam* antiquissimam civi-
tatem alluit. Nec tamen est quam
Plinius *Albam Helviorum* appel-
lat. Hæc enim *Rhodanum* attingit,
& *Vivariensem* Episcopatum,
cùm *Albia* decem milliaribus à
Tholosa tantùm distans, & to-
tidem à *Ruthenis* sita sit. Est au-
tem hæc civitas opulento inter
cæteros Episcopatu, & mirabili
Sanctæ Cecilie Virginis Basilica
insignis, positaque in solo non
tantùm frumenti, vini, & alio-
rum frugum fertili, sed & crocum
Galliæ etiam communicat, ut vi-
cini *Lauracenses* & remoti *Engo-
lismenses*, quoad *Oceanum* acce-
dunt, quotannis faciunt. Famâ au-
tem & auditione compertum est,
quas olim turbas sub *Ludovico*
nono, & aliis principibus *Al-
bienses* hæretici infecti excitarint,
adè vt totam *Septimaniam*, &
Aquitaniæ maximam partem suis

GARVM
NA.

Millas.

*Motau-
ban.*

Tescun.

GARVM
NA.

vitiis infecerint. Qui tãdem & Domini Hispanici concionibus & Simonis Comitis Monfortiorum, qui à Lutetia non procul habitant, armis omnes aut deleti, aut in ordinem redacti sunt. Ab hac vrbe

Guillac

Tarnis. *Galliacum* mercimoniis opulentum alluit. Permissum autem est jure singulari Galliacensibus & *Rupistagni* vrbis incolis, ut

Rabestens.

his solis liceat vina in eorum solo & præfecturis collecta post diem

*Saint
Papoul.*

Andræ Apostolo sacrum *Burdigalam* advehere: quod cæteris extra provinciam *Burdigalensem* ante Natalem Domini prohibitum est. *Lauracensis* ager dictus est à

*Castellau
d'Arry.*

Lauraco domicilio Comitum in contractu, & *Lauracus* magnus vocatur, qui à *Sancto Papulo* martyre dictus est. Plures alii sunt *Lauraci*, verùm is à quo regio dicta est, hoc nomine censetur. A *Tholosa* novem leucæ sunt numerandæ quovsque *S. Papulum* attingas, indeque ad *Castrum Arri*, quod est diocesis *S. Papuli*, vna. A *Galliaco* quidem Tarnis jam majorum navigiorum capax, merces

. Francia
adem & Do-
nibus & Si-
rtiorum, qui
habitant, ar-
aut in ordi-
b hac vrbe
mercimoniis
rmassum au-
Galliacensi-
s incolis, ut
eorum solo
ca post diem
rum Burdi-
l ceteris ex-
galensem an-
prohibitum
dictus est a
mitum in eo
agnus voca-
ulo martyre
ant Lauraci,
icta est, hoc
holosa no-
randæ quo-
ngas, inde-
i, quod est
na. A Gal-
jam majo-
ax, merces

quaslibet Burdigalam vsque vehit, GA-
vt in Angliam, Hispaniam, Sco RVM-
tiam postea trajiciantur à merca- NA.
toribus lucri avidis. Postmodum
Insulam oppidum & Rupistagnum,
quo loco *Acutum* fluvium sibi assu- Agost.
mit, mox *Buserium* permeat, ibi- r.
que ponte trajicitur. Hinc *Villa-*
murum Gothiæ oppidum, deni-
que *Montalbanum* urbem di- Mont-
vitem, populosam, & egregiè auban.
munitam, & salubrem tabidis,
ut medici aiunt. Habet insuper
Episcopum decreto Joannis XXII.
Romani Pontificis, & fontem
mirandæ scaturiginis; tantaque
est hujus soli vbertas, vt cum
feracissimis possit contendere. In
eo tractu *Averio* fluvius à Ru- Avey-
thenis oriundus in Tarnem de- ron, r.
jicitur. Hoc ei nomen datum est
in vita S. Amandi, vt mihi retulit
Canonicus Castrensis, vir fide di-
gnus. S. Antonii urbem in Ruthe-
nis idem *Averio* irrigat. Qua in
regione & fontem habet supra ip-
sam Ruthenorum præcipuam se-
dém. Denique Tarnem ingreditur
prope *Rabastinum*, in loco cui

GARUMNA
 NA
 Pointe
 d'Avey-
 ron.

Gallicè nomen est *Puncta*, sive
 acumen, id est ostium. De hoc flu-
 vio dicitur vulgò :

*Qui passa lo lot, lo Tar & l'A-
 veyron,*

*Nes pas segur de torna en sa mey-
 son.*

Postrema urbium quas Tarnis ir-
 rigat, est *Moissiacum* oppidum,
 quod non solum Albiensium fa-
 ctio afflixit, sed Anglorum flam-
 mis & rapinis propè eversum ja-
 ceret, nisi post fugatos totâ A-
 quitaniâ hostes illos, & ab incol-
 lis qui supererant, & à vicinis
 populis instauratum fuisset. Nunc
 enim non inter ignobiles Cadur-
 corum vrbes habetur, opulen-
 toque Benedictini Ordinis ceno-
 bio illustre est. Non longè ab eo
 & intra primum lapidem Garum-
 na Tarnis aquas invito similis
 intercipit, semper turbidas &
 veluti flavas propter ripæ & solâ
 argillosi naturam, à quo hujus-
 modi colore suffunditur, aded ut
 Garumna limpidiores aquas ve-
 hens, Tarnim refugere & fastidi-
 re videatur, & per milliarc &

amplius ab eo diverso tramite, GARVM
 & ex obliquo fluere cernatur, ne NA,
 vitreus & lucidus impari admixtio-
 ne sordescat. Sic Tarnis à Gaba-
 lis perpetuum cursum vsque ad
 Aginnates agit, & Rithenos
 & Cadurcos à Tholosanis diri-
 mens, certumque est & clara
 luce perspicuum Petracorios plu-
 rimùm à Tholosanis distare, pro-
 ximosque & intermedios esse Ca-
 durcos & Nitiobriges, quorum
 municipium est Aginnum. Abun-
 dat Tarnis luciis, barbibus, alausis,
 vandosis, aliisque suavissimi suc-
 ci & saporis piscibus. Sidonius in
 Protreptico de Tarne & piscibus
 ejus loquens, sic ait: *Hinc te Le-
 sora Caucasum Scytarum vincens
 aspiciet, citroque Tarnis limosum &
 solido sapore pressum piscem perspi-
 cua gerens in unda.*

Lesora autem altissimum jugum
 est gentis Gabalorum, qui vulgò
Gavax in patria dicuntur. In vita
 charissimæ Virginis corruptè Tar-
 nis appellatur.

Et Auriferum, inquit, *postpo-* Sains
ne Gallia Tarnem. Prope Templum me Chref-

GAR-
RUM-
NA.

494. *Pap. Mass. descr. Francie*
Virginis, quod à Quosilio Gaba-
lorum, erumpit Tarnis ex alta &
nigra rape, cui nomen est *Tarni*.
Idem Ausonius Paulino Episto-
la 8. loquens de Philone provo-
catore suo. *Adit inquilinos, ru-
ra, vicos, oppida solo & sales com-
mercio acutis, phasellis, lintribus*
statis rate Tarnem & Garumnam
permeat.

AURIGERA.

*La Rie-
ge, r.*

AURIGERA fluvius Pyra-
næorum nobilissimus dici po-
test, quia ab auro gerendo aureum
nomen habet. Ex hoc enim pellu-
cida ex auro crustulæ arenaque
aureæ eruuntur, ex quibus incolæ
secundum ripam fluminis sordibus
elotis, & deterfa facie, auram pu-
rissimum conflant: quod si in mu-
nitiores partes distractum fuerit,
argento vivo in unum colligunt.
Hinc non minimus quæstus vic-
nis agricolis, qui tamquam in
volvendis Tagi Hispanici amni